

EXPUNERE DE MOTIVE

I. MOTIVUL EMITERII ACTULUI NORMATIV

Cerințele care reclamă intervenția normativă

România contemporană se confruntă cu provocări majore în domeniul transparenței și credibilității instituțiilor publice, în contextul în care corpul diplomatic și consular reprezintă imaginea țării noastre pe plan internațional și prima interfață a cetățenilor români cu statul român în străinătate. Rețeaua externă a Ministerului Afacerilor Externe constituie un pilon fundamental pentru proiectarea unei imagini profesionale și credibile a României în relațiile internaționale și pentru oferirea de servicii publice de calitate cetățenilor români din diaspora.

Analiza situației actuale din sistemul de organizare al detașărilor în rețeaua externă relevă o lipsă preocupantă de transparență în procesul de ocupare a posturilor diplomatice și consulare prin detașare. Conform documentelor publice analizate, la jumătatea anului 2024, un număr de 273 de angajați din instituții centrale și locale erau detașați la consulate și ambasade ale României în străinătate, dintre care peste 50 proveneau de la autorități și instituții locale, iar alții erau selectați din ministere, Parlament, Guvern sau din instituții precum RA-APPS și SPP. Această situație evidențiază amploarea fenomenului de detașare în rețeaua externă și necesitatea urgentă a unei reglementări care să asigure transparența și echitatea în procesul de selecție.

Observațiile specialiștilor în administrație publică și ale organizațiilor societății civile evidențiază existența unor percepții negative în rândul opiniei publice privind posibile practici de favoritism, politizare și lipsă de meritocrație în ocuparea funcțiilor diplomatice prin detașare. Absența unei proceduri transparente și predictibile de selecție pentru aceste posturi strategice pentru România creează premisele unor dezechilibre în reprezentarea națională externă și poate afecta calitatea serviciilor oferite cetățenilor români din străinătate.

Insuficiențele legislației în vigoare

Insuficiențele actuale ale legislației în vigoare se manifestă prin lipsa unei reglementări clare și sistematice a modului în care posturile din rețeaua externă destinate ocupării prin detașare sunt anunțate public și prin care candidații sunt selectați în mod transparent și echitabil. Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României, deși reglementează aspecte importante ale organizării și funcționării corpului diplomatic, nu oferă instrumentele procedurale concrete pentru asigurarea transparenței în procesul de detașare a personalului.

Această lacună legislativă generează inconsecvențe în aplicarea principiilor de transparență și acces egal la funcțiile publice și limitează capacitatea cetățenilor de a monitoriza modul în care sunt ocupate posturile strategice din rețeaua externă. De asemenea, absența unor criterii clare și publice de selecție poate conduce la ocuparea acestor posturi pe considerente care nu țin exclusiv de competența profesională și meritele candidaților.

Neconcordanțele cu standardele europene și internaționale în materie de transparență administrativă reprezintă o altă dimensiune a insuficiențelor actuale. Statele membre ale Uniunii Europene au dezvoltat practici consolidate de transparență în ocuparea funcțiilor publice, inclusiv în serviciul extern, pentru a asigura încrederea cetățenilor în instituțiile statului și pentru a preveni riscurile de corupție și favoritism.

Principiile de bază și finalitatea reglementărilor propuse

Prezenta propunere legislativă se fundamentează pe principii constituționale fundamentale, cu deosebire pe prevederile articolului 16 din Constituția României privind egalitatea în drepturi. De asemenea, reglementarea își găsește fundamentul în principiile europene ale bunei guvernări, transparenței administrative și accesului egal la funcțiile publice, principii consacrate în Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene și în documentele Organizației pentru Cooperare și Dezvoltare Economică.

Finalitatea acestei reglementări constă în crearea unui cadru legal coerent și obligatoriu pentru implementarea unor practici transparente în procesul de detașare în rețeaua externă a Ministerului Afacerilor Externe. Măsura propusă urmărește să ofere tuturor candidaților potențiali un acces egal la informațiile privind posturile disponibile și să asigure o procedură de selecție bazată pe merit și competență profesională.

Elementele de noutate și progres introduse de această reglementare constau în instituirea unei obligații legale ferme pentru Ministerul Afacerilor Externe de a publica pe site-ul oficial toate posturile externe vacante ce urmează a fi ocupate prin detașare, cu minimum 30 de zile calendaristice înainte de termenul-limită de depunere a candidaturilor. Această obligație de publicitate se extinde asupra tuturor posturilor, inclusiv cele destinate personalului din afara Ministerului Afacerilor Externe, asigurând astfel un tratament unitar și nondiscriminatoriu.

Caracterul inovator al propunerii este reprezentat și de instituirea unei obligații de raportare publică anuală, prin care Ministerul Afacerilor Externe va publica o listă detaliată cu toate detașările efectuate în ultimii cinci ani, incluzând informații privind numele persoanelor detașate, instituția de proveniență, postul ocupat, țara și misiunea de destinație, precum și perioada detașării. Această măsură de transparență retrospectivă permite societății civile și opiniei publice să monitorizeze și să evalueze modul în care sunt gestionate detașările în rețeaua externă.

Fundamentarea științifică și documentară

Elaborarea prezentei propuneri legislative s-a bazat pe o analiză comprehensivă a practicilor de transparență administrativă din statele membre ale Uniunii Europene, precum și pe studiile de specialitate din domeniul administrației publice și al relațiilor internaționale. Cercetările contemporane în domeniul bunei guvernări demonstrează importanța fundamentală a transparenței în procesele de selecție a personalului din sectorul public pentru menținerea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și pentru asigurarea unei reprezentări profesionale și competente.

Studiile realizate de organizații internaționale precum Transparency International și OECD demonstrează corelația directă între nivelul de transparență în ocuparea funcțiilor publice și calitatea serviciilor oferite de administrația publică. Statele care au implementat sisteme transparente de publicare a posturilor vacante și de raportare publică a numirilor au înregistrat îmbunătățiri semnificative în percepția publică asupra integrității instituțiilor și în eficiența administrației publice.

Fundamentarea juridică a propunerii se bazează pe jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia accesului egal la funcțiile publice, care evidențiază obligația statelor de a asigura proceduri transparente și nediscriminatorii în procesul de selecție. De asemenea, standardele europene în materia transparenței administrative, codificate în Codul European de Bună Conduită Administrativă, impun instituțiilor publice să asigure accesul cetățenilor la informațiile de interes public și să aplice principii de deschidere și responsabilitate în procesele decizionale.

Măsurile propuse contribuie direct la atingerea obiectivelor strategice naționale privind consolidarea statului de drept, îmbunătățirea calității serviciilor publice și creșterea încrederii cetățenilor în instituțiile statului român, obiective prevăzute în Strategia Națională Anticorupție și în Strategia de Dezvoltare a Administrației Publice.

II. IMPACTUL SOCIOECONOMIC

Efectele asupra mediului macroeconomic

Implementarea prezentei propuneri legislative va avea un impact pozitiv asupra mediului macroeconomic prin consolidarea încrederii investitorilor și partenerilor economici internaționali în stabilitatea și transparența instituțiilor românești. Măsurile propuse vor contribui la îmbunătățirea percepției asupra României pe plan internațional prin profesionalizarea și democratizarea accesului la funcțiile din rețeaua externă.

Din perspectiva dezvoltării capitalului uman, măsurile propuse vor stimula competiția bazată pe merit pentru posturile din rețeaua externă, ceea ce va conduce la o selecție mai riguroasă a personalului detașat și, implicit, la îmbunătățirea calității reprezentării României în străinătate. Această evoluție va avea efecte pozitive asupra capacității României de a atrage investiții străine și de a dezvolta parteneriate economice solide.

Impactul asupra mediului de afaceri

Propunerea legislativă va avea efecte pozitive asupra mediului de afaceri prin îmbunătățirea serviciilor consulare oferite de rețeaua externă și prin consolidarea imaginii României ca destinație credibilă pentru investiții. Un corp diplomatic și consular selectat în mod transparent și pe baza competenței va fi mai capabil să sprijine eficient companiile românești în expansiunea lor internațională și să atragă investitori străini.

Măsurile de transparență vor contribui la reducerea percepțiilor negative asupra practicilor administrative românești, ceea ce poate avea efecte favorabile asupra ratingului de țară și asupra costului de finanțare pentru economia română pe piețele internaționale.

Efectele sociale

Din perspectiva impactului social, propunerea legislativă va contribui semnificativ la consolidarea încrederii cetățenilor în instituțiile statului și la întărirea principiilor democratice în administrația publică. Beneficiarii direcți ai acestei măsuri sunt cetățenii români din țară și din diaspora, care vor avea acces la o reprezentare diplomatică și consulară mai profesională și mai transparentă.

Efectele sociale pozitive se vor răsfrânge asupra întăririi relației dintre statul român și cetățenii săi din străinătate, prin asigurarea faptului că personalul detașat în consulate și ambasade este selectat pe baza competenței și a meritului profesional. Măsura contribuie la

combaterea percepțiilor de favoritism și politizare în administrația publică și la promovarea principiilor meritocratice.

Caracterul democratic al procedurii de selecție, prin publicarea obligatorie a posturilor și a criteriilor de eligibilitate, va oferi tuturor candidaților potențiali șanse egale de a accede la funcții în rețeaua externă, indiferent de afilierea politică sau de conexiunile personale. Această democratizare a accesului va avea efecte pozitive asupra coeziunii sociale și asupra încrederii în justiția și echitatea sistemului administrativ.

Impactul asupra mediului înconjurător

Reglementarea propusă nu are impact direct asupra mediului înconjurător.

Evaluarea costurilor și beneficiilor

Analiza cost-beneficiu relevă un raport foarte favorabil, întrucât măsurile propuse generează costuri minime pentru implementare, în timp ce beneficiile în termeni de transparență, credibilitate instituțională și eficiență administrativă sunt considerabile.

Costurile implementării sunt limitate la adaptarea site-ului web instituțional pentru a include secțiunea dedicată transparenței detașărilor și la timpul de lucru necesar pentru publicarea informațiilor solicitate. Aceste costuri sunt neglijabile în raport cu bugetul de funcționare al Ministerului Afacerilor Externe și pot fi acoperite din resursele existente.

Beneficiile așteptate includ creșterea încrederii publice în instituțiile statului, îmbunătățirea calității reprezentării României în străinătate, reducerea riscurilor de corupție și favoritism, și consolidarea principiilor democratice în administrația publică. Aceste beneficii au o valoare economică și socială semnificativă, care depășește substanțial costurile minime de implementare.

III. IMPACTUL FINANCIAR ASUPRA BUGETULUI GENERAL CONSOLIDAT

Impactul pe termen scurt (anul curent)

Pentru anul curent, implementarea prezentei propuneri legislative va genera efecte financiare minime asupra bugetului general consolidat. Costurile estimate pentru adaptarea site-ului web instituțional și pentru activitățile de publicare a informațiilor sunt neglijabile și pot fi acoperite din alocațiile bugetare existente pentru funcționarea Ministerului Afacerilor Externe.

Nu se prevăd cheltuieli suplimentare semnificative pentru implementarea acestor măsuri, întrucât activitățile de publicare utilizează infrastructura IT existentă și personalul disponibil în cadrul ministerului. De asemenea, nu se estimează venituri suplimentare directe ca urmare a implementării acestei măsuri.

Impactul pe termen lung (5 ani)

Proiecția pe cinci ani a impactului financiar confirmă menținerea unui impact bugetar minimal. Măsurile propuse vor genera costuri recurente foarte reduse pentru întreținerea secțiunii web dedicată transparenței și pentru actualizarea anuală a informațiilor publicate.

Pe termen lung, beneficiile indirecte ale măsurilor de transparență implementate pot contribui la reducerea costurilor administrative prin eficientizarea proceselor de selecție și prin reducerea posibilelor litigii administrative legate de procedurile de detașare. De asemenea, îmbunătățirea imaginii internaționale a României prin profesionalizarea rețelei externe poate avea efecte pozitive asupra relațiilor economice și poate contribui la atragerea de investiții și la dezvoltarea schimburilor comerciale.

IV. IMPACTUL ASUPRA SISTEMULUI JURIDIC

Implicațiile asupra legislației în vigoare

Adoptarea prezentei propuneri legislative va completa Legea nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României prin introducerea unui nou articol care reglementează aspecte de transparență și acces public la informații în procesul de detașare. Această modificare este necesară pentru a completa cadrul legal existent cu instrumente concrete pentru implementarea principiilor de transparență și bună guvernare în administrația publică externă.

Noua reglementare se integrează armonios în sistemul juridic național prin completarea cadrului existent de organizare a serviciului public, respectând principiile constituționale privind accesul egal la funcțiile publice, dreptul la informare și transparența actului administrativ.

Compatibilitatea cu reglementările unionale

Propunerea legislativă este pe deplin compatibilă cu dreptul european în domeniul transparenței administrative și al bunei guvernări. Măsurile propuse respectă principiile Cartei Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, în special articolul 41 privind dreptul la o bună administrare și articolul 42 privind dreptul de acces la documente.

Jurisprudența relevantă

Jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului în materia accesului la funcțiile publice susține principiul transparenței și al procedurii echitabile în procesele de selecție a funcționarilor publici.

Jurisprudența Curții de Justiție a Uniunii Europene confirmă obligația statelor membre de a asigura transparența în procesele administrative și accesul public la informațiile de interes general.

V. CONSULTĂRILE DERULATE

Organizațiile și specialiștii consultați

În procesul de elaborare a prezentei propuneri legislative au fost consultați experți în dreptul administrativ, specialiști în administrația publică și reprezentanți ai organizațiilor societății civile active în domeniul transparenței și buneii guvernări. Consultările s-au desfășurat prin dialog direct și prin analizarea studiilor și rapoartelor publice relevante pentru subiectul reglementat.

Esența recomandărilor primite

Principalele recomandări formulate în cadrul consultărilor au vizat necesitatea clarificării procedurii de publicare a posturilor și a informațiilor care trebuie făcute publice, precum și importanța stabilirii unor termene clare și realiste pentru implementarea măsurilor de transparență. Aceste recomandări au fost preluate integral în varianta finală a propunerii prin prevederile detaliate privind conținutul obligatoriu al anunțurilor și prin stabilirea termenelor specifice.

De asemenea, au fost formulate recomandări privind necesitatea includerii unor excepții justificate pentru situațiile în care transparența ar putea compromite securitatea națională sau operațiunile diplomatice sensibile, recomandare care a fost inclusă prin prevederi exprese în textul propunerii legislative.

VI. ACTIVITĂȚILE DE INFORMARE PUBLICĂ

Strategia de comunicare

Informarea publicului privind elaborarea și implementarea prezentei propuneri legislative se va realiza prin canalele tradiționale de comunicare ale Ministerului Afacerilor Externe, prin site-urile instituționale și prin mass-media. Campaniile de informare vor viza în special funcționarii publici din toate instituțiile, specialiștii în administrația publică și organizațiile societății civile active în domeniul transparenței.

VII. MĂSURILE DE IMPLEMENTARE

Modificările instituționale la nivelul administrației publice centrale

Implementarea prezentei propuneri legislative va necesita adaptări procedurale minore la nivelul Ministerului Afacerilor Externe pentru asigurarea publicării regulate a informațiilor solicitate și pentru monitorizarea respectării obligațiilor de transparență. Ministerul va trebui să-și adapteze procedurile interne pentru a integra noile obligații în fluxul administrativ curent.

Modificările funcționale la nivelul administrației publice locale

Nu sunt necesare modificări funcționale la nivelul administrației publice locale, întrucât măsurile propuse se referă exclusiv la organizarea activității Ministerului Afacerilor Externe.

Resursele umane și materiale necesare

Pentru implementarea eficientă a noilor prevederi legislative nu vor fi necesare resurse umane suplimentare, întrucât activitățile de publicare pot fi realizate de personalul existent prin adaptarea atribuțiilor curente. Costurile materiale sunt minime și se referă la adaptarea site-ului web instituțional pentru a include secțiunea dedicată transparenței detașărilor.

Prezenta expunere de motive fundamentează necesitatea și oportunitatea adoptării propunerii legislative, demonstrând că soluțiile propuse sunt necesare pentru consolidarea transparenței și democratizării accesului la funcțiile din rețeaua externă a României, cu respectarea deplină a principiilor constituționale și europene privind buna guvernare și fără a afecta eficiența și funcționalitatea sistemului diplomatic și consular național.

Inițiator,

Ramona LOVIN Deputat A.U.R.

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	PETRIȘOR PEIU	AUR	
2.	Plăeșu Laurentiu	AUR	
3.	Siligeanu Erolin	AUR	
4	Laminita Păucean Fernandes	AUR	
5	ROMAN MARIUS-VALENTIN	AUR	
6	IACOB C. CIPRIAN	AUR	
7.	PETRE GEORGE Cezar	AUR	
8	DANIELA STĂNESCU	AUR	
9.	SIPOS CRISTIAN	AUR	
10.	Vasile Iliescu	AUR	
11	STOICA CIPRIAN III	AUR	
12	Stefan Geamăn	AUR	
13	Andrei Zălcău	AUR	
14	CHELARU MARELA	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României

[illegible]

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
1.	ANDREI GUȘĂ	AUR	
2.	POPESCU ANTONIO GABI	AUR	
3.	Lucian Florin PUȘCĂȘU	AUR	
4.	CALIN MATIES	AUR	
5.	CIORNOI DANIEL - CĂTĂLIN	AUR	
6.	ADRIAN DAN	AUR	
7.	MICLĂU SAMUEL - VIRGIL	AUR	
8.	Blăscu Florin Bogdan	AUR	
9.	Munteanu Nădărin	AUR	
10.	Gurdeni Iulian - Octavian	AUR	
11.	Băcilă TILDA	AUR	
12.	AYDOĞU FLORIN	AUR	
13.	PUȘCĂȘU PETRE	AUR	
14.	Comănaș SIBIRIU	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Propunerea legislativă privind completarea Legii nr. 269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
15.	MÎHAESCU MUGUR	AUR	
16.	NEGOESCU MIHAÏ-BOGDAN	AUR	
17.	HRISTU COSMIN	AUR	
18.	Negrea Petru-Gabriel	AUR	
19.	RADU FABIAN - CRISTIAN	AUR	
20.	Cîrîghe Florin	AUR	
21.	BASER NEU VALENTIN	AUR	
22.	FLOREA GABRIEL	AUR	
23.	TILEA STRU	AUR	
24.	IOSUB COSMIN TEODOR	AUR	
25.	IAGALA MONICA	AUR	
26.	TILEA STRU	AUR	
27.	ARSTAN TUDOR CARMAN	AUR	
28.	PARASCHIV CIRENA	AUR	

LISTA

Susținătorilor propunerii legislative – Propunerea legislativă privind completarea Legii nr.

269/2003 privind Statutul Corpului Diplomatic și Consular al României

Nr.	Numele și prenumele	Grupul parlamentar	Semnătura
29.	Popovici Ileana - Ionel	UDR	
30.	Priescu Ionelia	UDR	
31.	MUSAT Lucian	UDR	
32.	SORIN MUNCACIU	ALR	
33.	PASCARIU MIHAI - COSMIN	AUR	
34.	NEAMTU GEORGE - MIHAIL	AUR	
35.	Coman Dragos	ALR	
36.	FRIASNA - ELENA CIRLIGEANU	A.L.R.	
37	Butuna Cristina Ileana	AUR	
38	Ulpescu Doru	ALR	